

Remissyttrande

Datum 2021-11-09

RS 2021-04611

Arbetsmarknadsdepartementet

Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet (Ds. 2021:27)

Västra Götalandsregionen (VGR) har som remissinstans tagit del av promemorian *Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet (Ds 2021:27)*, och lämnar följande remissvar.

Övergripande kommentar

Västra Götalandsregionen vill särskilt framhålla betydelsen av ett regionalt och lokalt ansvar och perspektiv inom arbetsmarknads-, utbildnings- och kompetensförsörjningsområdet. Västra Götalandsregionen har det regionala utvecklingsansvaret i Västra Götaland och kompetensförsörjning är långsiktig prioritering i den regionala utvecklingsstrategin. Vår region omfattar 49 kommuner och vi har en stor andel kunskapsintensiva företag, ofta med en global spelplan, och inkluderar fem starka lärosäten, ett tjugotal folkhögskolor varav sex i egen regi samt konkurrenskraftiga forskningsmiljöer och välutvecklade strukturer för innovation.

Västra Götalandsregionen arbetar aktivt och strategiskt för att utveckla insatser på arbetsmarknads-, utbildnings- och kompetensförsörjningsområdet. Här ger rollen som regionalt utvecklingsansvarig goda möjligheter att samla och samverka med en bredd av aktörer. Under senare år har det i Västra Götaland utvecklats en regional infrastruktur runt frågorna, s.k. kompetensråd, som syftar till flernivåsamverkan och bred dialog. Kompetensråden är organiserade delregionalt för att svara mot funktionella arbetsmarknadsregioner. I kompetensråden samlas kommunala och delregionala aktörer, utbildningsanordnare från många olika nivåer, näringsliv och arbetsmarknadens parter. Värdet av de delregionala kompetensråden är bland annat möjlighet till dialog kring arbetsmarknadsutvecklingen och strategiska satsningar för bättre matchning, träffsäkert utbildningsutbud och hållbar omställning.

Särskilda synpunkter

Västra Götalandsregionen lämnar förslagen i promemorian som rör lagändringar utan kommentar. Nedan redogörs för särskilda synpunkter på promemorians kapitel tre, om den övergripande inriktningen för en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

Förmedlingsinsatser

Västra Götalandsregionen välkomnar en reform av arbetet relaterat till förmedlingsinsatser eftersom matchningen – dvs. hur väl utbudet och efterfrågan på arbetskraft möts – fungerar allt sämre i Sverige. För att förbättra matchningen på arbetsmarknaden behöver arbetssökandes kompetens och befintliga/nya yrken matcha varandra bättre, och utbildningar i större utsträckning dimensioneras efter arbetsmarknadens behov. Det behövs en bättre balans mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden.

Det är viktigt att förmedlingsinsatserna stöder den enskilde att få varaktigt arbete, antingen via direkt matchning eller vid behov via reguljär utbildning. Vi välkomnar därför att de arbetssökande så långt som möjligt ska ges möjlighet att påverka valet av leverantör. Samtidigt vill vi framhålla vinsterna med leverantörer med lokal och regional kännedom och aktiv samverkan mellan dessa och lokala, mellankommunala samt regionala aktörer. Ett förtroendefullt och aktivt samarbete med kommunerna är särskilt viktigt. Det finns även skäl att eftersträva en variation och mångfald av aktörer, inklusive idéburna aktörer, bland de leverantörer som tillhandahåller förmedlingsinsatser. Västra Götalandsregionen vill även understryka vikten av att en leverantör inte ska kunna neka att ta emot en enskild utan att alla arbetssökanden ska ges ett ändamålsenligt stöd.

Arbetsförmedlingens ansvar i den reformerade verksamheten

Västra Götaland, liksom övriga delar av landet, har fått se neddragningar av Arbetsförmedlingens lokala närvaro som en följd av myndighetens pågående reformering. Några av länets kommuner och kommunalförbund har tidigare i skrivelser till arbetsmarknadsdepartementet aviserat en oro för vilka konsekvenser det kan få för de arbetssökande, särskilt för nyanlända och de som står långt från arbetsmarknaden och är i behov av flera olika insatser. Västra Götalandsregionen delar denna oro. Det är viktigt att det finns kompletterande aktörer inom hela regionen som kan rusta och matcha individer för arbetslivet. I vissa geografiska delar av landet är det inte säkert att det kommer finnas kompletterande aktörer, om marknaden för dessa tjänster upplevs för svag eller otillgänglig.

Vi ser därför positivt på att Arbetsförmedlingen fortsatt ska ha en aktiv roll i fråga om att utforma, samordna och anvisa till insatser som bedrivs i samverkan med andra fristående aktörer. Vidare är det positivt att Arbetsförmedlingen ska följa om det i hela landet finns tillgång till arbetsmarknadspolitiska insatser, inklusive förmedlingsinsatser, i tillräcklig omfattning och i annat fall säkra det.

Samverkan med andra myndigheter och aktörer

Västra Götalandsregionen ser positivt på beskrivningen att Arbetsförmedlingen behöver ha en fortsatt och bred samverkan med andra aktörer på både nationell, regional och lokal nivå. Arbetsförmedlingen är en nödvändig samverkanspart i det regionala kompetensförsörjningsarbetet. Erfarenheten av att sänka trösklarna till arbetsmarknaden för grupper i långtidsarbetslöshet visar att det krävs nära samverkan mellan offentliga arbetsgivare, den arbetssökande och Arbetsförmedlingen för att skapa arbetstillfällen som leder vidare in till den ordinarie arbetsmarknaden eller fortsatta studier. För Västra Götalandsregionens

del har det till exempel handlat om samverkan med Arbetsförmedlingen som lett till att hundratals individer årligen fått en anställning inom VGR på dessa villkor.

I en reformerad verksamhet ser vi samtidigt stort behov av att skapa välfungerande samverkansstrukturer mellan fristående leverantörer och offentliga parter i det regionala kompetensarbetet, i samarbete med arbetsförmedlingen och kommunerna. Både för att öka utbudet av aktiviteter för individen, och för att skapa bryggor till strukturen med våra delregionala kompetensråd och arbetet med att underlätta för arbetsgivares kompetensförsörjning, bättre matchning och fler i arbete. I promemorian saknas det en redogörelse för hur leverantörer ska ges incitament att utveckla sådan samverkan såväl lokalt med kommunerna som regionalt. I en reformerad verksamhet behöver det tydliggöras.

Samverkan med kommuner

Västra Götalandsregionen instämmer i beskrivningen att kommunerna har en central betydelse för arbetsmarknadspolitiken. Vi delar bilden att särskilt för arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden och redan har upparbetade kontakter med kommunen, kan insatser i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och respektive kommun vara det mest effektiva sättet att komma närmare ett arbete. Kommunerna kan ge den arbetssökande kontakt med flera verksamheter inom kommunen som behöver samarbeta för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Det kan röra sig om kommunal vuxenutbildning, kontakt med kommunala förvaltningar eller lokalt näringsliv som kan erbjuda extratjänster och introduktionsjobb, bostadsförmedling och socialtjänst. Att Arbetsförmedlingen i en reformerad verksamhet har en fortsatt och långsiktig samverkan med kommunerna är därför helt nödvändigt.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör